

ที่ มท 0313.6/ว 2414

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอิษฎางค์ กท 10200

๒๗ สิงหาคม 2543

เรื่อง หารือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0203.5/ว 3357 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2540
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
3. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0203.5/ว 3357 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2540

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้หารือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้แจ้งให้จังหวัดทราบเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0203.5/ว 3357 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2540 เรื่อง หารือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นั้น

ปรากฏว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังมีทราบแนวทางปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าว ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ จันทนจุลกะ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

โทร. (02) 2414588, 2415646

โทรสาร (02) 2415646

ที่ มท 0203.5/ ๓ 3357

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎางค์ กท 10200

๒๔ ตุลาคม 2540

เรื่อง ทหารือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ทุกส่วนราชการ และผู้ว่าราชการจังหวัด
ทุกจังหวัด

พร้อมนี้ ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/811 ลงวันที่
3 ตุลาคม 2540 เรื่องทหารือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.
2539 มาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสวัสดิ์ สังกัมพันธ์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการเจ้าหน้าที่

โทร .2224882

- 6 ต.ค. 2540

75746

ที่ นร 0601/ 811

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

3 ตุลาคม 2540

กองบรรณาธิการ สป.

เลขที่ - 6 ต.ค. 2540

วันที่

เวลา

เรื่อง หรือปัญหาการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กลุ่มงานวินัย กจ.สป.

เลขที่

611

วันที่

7 ต.ค. 2540

เวลา

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วน ที่ มท 0203.5/9185 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือตามที่อ้างถึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการ ไล่เบี้ยเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ที่กระทำก่อนพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับ

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ)ได้พิจารณาปัญหา ข้อกฎหมายข้างต้นแล้ว มีความเห็นว่า การทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำก่อน พระราชบัญญัติความ รับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับนั้น จะต้องแยกพิจารณาเป็นสองส่วน กล่าวคือ

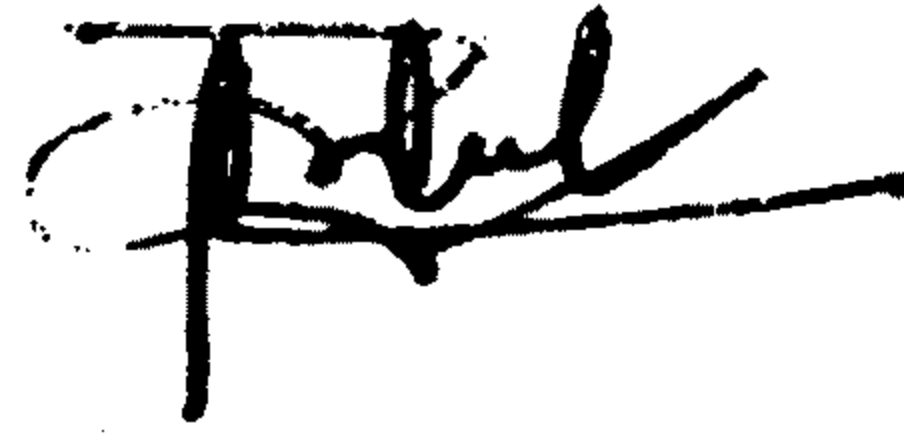
1. ในส่วนที่เป็นสารบัญญัติ เช่น ความรับผิดในทางละเมิด สิทธิไล่เบี้ย ความรับผิด อย่างถูกหน้ร่วม ฯลฯ เป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยเรื่องละเมิด ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่มีการทำละเมิด

2. ในส่วนที่เป็นวิธีบัญญัติ เช่น ขั้นตอนการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง การ พิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งการ การรายงานกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ การแจ้งผลการพิจารณา ฯลฯ ให้ดี แก่เป็นการตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. 2539 เพราะหลักเกณฑ์ปฏิบัติเดิมถูกยกเลิกไปแล้ว ฉะนั้น การกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับจะต้องนำหลักเรื่องถูกนี้ร่วมตามพระราชบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ รายละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ได้ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาคำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฝ่ายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

โทร. 2220206-9 ต่อ 335

โทรสาร 2241401

เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ค่วน ที่ มท 0203.5/9185 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2540 ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ข้าราชการระดับ 7 สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เรื่องปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานในสังกัดถูกบุคคลภายนอกเรียกร้องให้ชำระเงิน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการทางวินัยและสอบสวนหาตัวผู้รับผิดทางแพ่งแก่ข้าราชการดังกล่าว ในส่วนที่ว่าด้วยความรับผิดในทางแพ่ง คณะกรรมการสอบสวนได้ชี้ชัดถึงและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และมีความเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดทางแพ่งตามสัดส่วนแห่งหน้าที่รับผิดของตน ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและจัดส่งสำนวนการสอบสวนทางแพ่งไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. 2539 แล้ว ต่อมา ในการประชุม อ.ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ 3/2540 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2540 ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องทางวินัยดังกล่าว โดยได้นำผลการพิจารณาทางแพ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่า การกระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้เกิดขึ้นในปี 2538 ก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับ การดำเนินการและการพิจารณาในส่วนความรับผิดทางแพ่งของผู้เกี่ยวข้องควรเป็นไปตามระเบียบความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วน ที่ นว 155/2503 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2503 ซึ่งจะต้องดำเนินการไต่เบี่ยเรียกเงินชดใช้จากผู้ถูกกล่าวหาและผู้ร่วมรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในลักษณะลูกหนี้ร่วม

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวความคิดในการปฏิบัติเพื่อหาตัวผู้รับผิดทางแพ่งตลอดจนหลักการพิจารณาความรับผิดทางแพ่งสำหรับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับยังคงมีความแตกต่างกัน จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ได้ข้อยุติเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ)ได้พิจารณาข้อหารือของ
กระทรวงมหาดไทยและรับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(สำนักงานปลัดกระทรวง
มหาดไทย) และผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง)แล้ว เห็นว่ามีปัญหาข้อกฎหมายจะต้องพิจารณา
ก่อนว่า การกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่กระทำก่อนในวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลบังคับใช้นั้นเป็นประการใด

เรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ)ได้แยกพิจารณาเป็น
สองส่วนคือ

1) ในส่วนที่เป็นสารบัญญัติ เช่น ความรับผิดในการทะเลาะเบาะแว้งตีต่อย ความรับผิดอย่าง
ลูกหนี้ร่วม ฯลฯ เห็นว่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยเรื่องละเมิด
ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่มีการทำละเมิด

2) ในส่วนที่เป็นวิธีบัญญัติ เช่น ขั้นตอนการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง การพิจารณา
ของผู้มีอำนาจสั่งการ การรายงานกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ การแจ้งผลการพิจารณา ฯลฯ ให้ดำเนินการ
ตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี ว่าหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เพราะ
หลักเกณฑ์การปฏิบัติตามระเบียบเดิมถูกยกเลิกไปแล้ว

อนึ่ง ความเห็นในทำนองเดียวกันนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วใน
เรื่องเสร็จที่ 61/2540¹

¹ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบข้อหารือ เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ถึงอธิบดีกรมบัญชีกลาง คำวนที่ตุค ที่ นร 0601/087 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2540

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) มีความเห็นว่า ถ้า
พฤติการณ์ของข้าราชการ ระดับ 7 สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นการทำละเมิด ต่อ
บุคคลภายนอกเป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กระทรวงมหาดไทยย่อมมีสิทธิ
ไล่เบี้ยเรียกเงินชดใช้จากผู้ทำละเมิดและผู้ร่วมรับผิดชอบในลักษณะถูกหนี่ร่วมตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ เพราะการกระทำละเมิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มีผลบังคับใช้

(นายอภิชาต จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม 2540